

Državni svet Republike Slovenije

Kabinet predsednika Državnega sveta

Šubičeva 4

1000 Ljubljana

Spoštovani.

Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju »FIHO«) želi s tem dopisom Državni svet RS obvestiti o nepravilnostih v postopku pripravljanja Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah trenutno veljavnega Zakona o igrah na srečo (v nadaljevanju: "Predlog Zakona"), ter s tem povezanih kršitvah pravic naše fundacije kot zainteresirane javnosti, posledično pa tudi kršitvah pravic invalidov ter drugih socialno najbolj ogroženih skupin ljudi do sodelovanja pri obravnavi in v postopku sprejemanja predpisa, ki s svojo vsebino bistveno vpliva na delovanje naše fundacije in organizacij, ki se iz nje financirajo in ki skrbijo za najranljivejše skupine prebivalcev.

Trenutno veljavni Zakon o igrah na srečo (v nadaljevanju »ZIS«) različno ureja klasične igre na srečo in posebne igre na srečo. Skladno s sedaj veljavnim 3. členom ZIS lahko na območju Republike Slovenije trajno prirejata klasične igre na srečo največ dva prireditelja, in sicer sta to Loterija Slovenije d.d. in Športna loterija d.d. ZIS dalje tudi določa, da se za financiranje dejavnosti invalidskih in humanitarnih organizacij uporablja 80% sredstev, doseženih s plačilom koncesijskih dajatev za trajno prirejanje številčne loterije, loterije s trenutno znanim dobitkom in lota, in 20% sredstev, doseženih s plačilom koncesijske dajatve za trajno prirejanje športne napovedi, druge športne stave in kviz loterije.

Iz Letnega poročila Finančne uprave RS za leto 2019 je razvidno, da so prireditelji vseh (ne zgolj klasičnih) iger na srečo v Republiki Sloveniji fundacijama FIHO in Fundaciji za financiranje športnih organizacij skupaj nakazali 27,7 milijonov evrov akontacij koncesijskih dajatev za leto 2019, od tega Loterija Slovenije 20 milijonov evrov (72 odstotkov), Športna Loterija 5,9 milijonov evrov (21 odstotkov) in ostali prireditelji 1,8 milijona evrov (7 odstotkov). Bistveni del sredstev za financiranje naše fundacije, s tem pa tudi za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Sloveniji, torej predstavljajo prav koncesijske dajatve, ki jih obstoječa koncesionarja plačujeta za prirejanje klasičnih iger na srečo. **Vsakršno spreminjanje dosedanje ureditve prirejanja klasičnih iger na srečo bi torej bistveno vplivalo na naše delovanje in na financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, ter bi lahko močno poslabšalo njihov položaj, česar pa zaradi v nadaljevanju opisanih postopkov ter popolne odsotnosti empiričnih analiz o posledicah spreminjanja zakonodaje ter vpliva morebitnega spreminjanja na položaj najranljivejših skupin (tudi z vidika poslabšanja javnega zdravja iz naslova povečanja problematičnega igranja).**

Vlada RS je dne **2. 9. 2021** sprejela Predlog Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo in ga še istega dne posredovala predsedniku Državnega zbora Republike Slovenije v obravnavo.

Vlada RS je Predlog Zakona v postopku priprave večkrat bistveno spreminjala, ne da bi hkrati omogočila, da se javnost izjavi o vsakokratnih bistvenih spremembah predloga; četudi so le-te v bistvenem posegale v položaj določenih skupin. V obravnavanem primeru gre zlasti za poseg v položaj socialno ogroženih ljudi, ki jim humanitarne organizacije nudijo za njihovo življenje nujno podporo ter pomoč, in za poseg v položaj invalidov ter invalidskih organizacij.

Prvotni, dne **15. 2. 2021** objavljeni Predlog Zakona sedanje ureditve prirejanja klasičnih iger na srečo ni bistveno spreminjal. V vladnem gradivu je bilo izrecno pojasnjeno, da ureditve klasičnih iger na srečo Republika Slovenija ne spreminja, in da ohranja strogo omejitev konkurence z namenom učinkovitejšega boja proti kriminalu in zagotovitve visoke ravni varstva potrošnikov. Javnost je imela možnost podaje mnenj glede tega predloga do 18. 3. 2021, vendar FIHO – glede na to, da predlagane spremembe niso posegale v njen položaj, niti v položaj invalidskih in humanitarnih organizacij, ki se iz nje financirajo – ni imela pravnega ali ekonomskega interesa za podajo pripomb. Kot pojasnjeno, se predlagane spremembe niso nanašale na prirejanje klasičnih iger na srečo, ki predstavljajo daleč največji delež financiranja FIHO.

Dne **23. 6. 2021** je bila na spletni strani Evropske komisije objavljena druga različica Predloga Zakona, skladno s katerim se bistveno spreminja veljavna ureditev trajnega prirejanja klasičnih iger na srečo. Ključni spremembi sta odpiranje trga klasičnih iger na srečo, saj bi namesto dosedanjih dveh prirediteljev, klasične igre na srečo lahko trajno prirejalo 5 prirediteljev (izbranih v postopku javnega razpisa), in določitev (nizke) minimalne koncesijske stopnje, ki znaša 5%. Navedeni spremembi bi imeli neposreden vpliv na obseg sredstev, namenjenih invalidskim in humanitarnim organizacijam, ter bi neizogibno povzročili, da bi se obseg teh sredstev bistveno zmanjšal. Skladno z določili Konvencije o pravicah invalidov (v nadaljevanju: Konvencija) in Protokola h Konvenciji o pravicah invalidov (v nadaljevanju: Protokol), katerih podpisnica je tudi Republika Slovenija, Ustavo RS, Poslovnikom Vlade ter Zakona o nevladnih organizacijah, in kot je v demokratičnih družbah tudi sicer običajno, bi se zato Vlada RS pri pripravi Predloga Zakona ter ob vsaki spremembi morala posvetovati z invalidi ter z invalidskimi in humanitarnimi organizacijami, ter jih v postopek sprejemanja predpisa dejavno vključiti, česar pa ni storila.

Poudarjamo, da je Vlada RS omogočila razpravo le glede prvotno objavljenega predloga (ki na položaj invalidov in socialno šibkejših oziroma ogroženih skupin ni vplival), pri čemer se je rok za podajo mnenj in pripomb nanj iztekel že dne 18. 3. 2021, torej že nekaj mesecev pred objavo bistveno spremenjene verzije na spletni strani Evropske komisije. To pomeni, da je Vlada RS kršila ne samo določila Ustave in zgoraj navedenih predpisov, temveč tudi Konvencije in Protokola, saj zainteresirani javnosti, med katero nedvomno spadamo tudi invalidske in humanitarne organizacije, sploh ni omogočila sodelovanja v razpravi in pri pripravi zakona. Prav tako je treba izpostaviti netransparentno ravnanje Vlade RS v postopku sprejemanja predpisa, ki verzije predloga, ki je bila posredovana Evropski komisiji, na svojih straneh ni objavila vse do 30. 7. 2021.

Dne **21. 7. 2021** je bila na spletni strani eUprave objavljena tretja, ponovno povsem drugačna verzija predloga Zakona. Ta verzija je koncesijo za prirejanje klasičnih iger na srečo podeljevala Loteriji Slovenije, koncesijo za prirejanje stav pa Športni loteriji. Ta predlog je bil enak predlogu iz leta 2015 in je imel tudi enako evidenčno številko.

Netransparentno postopanje Vlade RS pa končno dokazuje še dejstvo, da je bil dne **2. 9. 2021** na strani e-uprava objavljen Predlog Zakona, ki naj bi bil tistega dne poslan predsedniku Državnega zbora Republike Slovenije v obravnavo. Dne 2. 9. 2021 objavljeno besedilo je bilo povsem enako besedilu dne 15. 2. 2021 objavljenega Predloga Zakona, katerega vsebina, kot pojasnjeno, ne posega v prirejanje klasičnih iger na srečo. Vendar ta predlog nikoli ni bil dejansko posredovan Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo.

Vlada RS je namreč Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo predložila verzijo predloga Zakona z dne 30. 7. 2021, z zadnjim popravkom z dne 27. 8. 2021, ki ključno in z negativnimi učinki na položaj invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji spreminja dosedanjo ureditev trajnega prirejanja klasičnih iger na srečo. Zaradi – po našem prepričanju načrtnega - netransparentnega delovanja Vlade RS pri sprejemanju Predloga Zakona je bila kršena pravica invalidskih ter humanitarnih organizacij do sodelovanja pri pripravljajanju zakonodaje, ki se nanaša na njihov položaj, saj je bilo pri sprejemanju tega, za položaj invalidov in socialno ogroženih skupin v družbi bistvenega predpisa, izključeno vsakršno posvetovanje z invalidi ter invalidskimi in humanitarnimi organizacijami.

V povezavi z opisanim dogajanjem je Svet Fundacije FIHO na svoji 21. redni seji dne 31. 8. 2021 sprejel naslednji sklep:

»Svet FIHO nasprotuje sprejetju predlaganih sprememb Zakona o igrah na srečo, ki na področju klasičnih iger na srečo namesto sedanjih dveh predvideva pet prirediteljev ter predlaga podeljevanje koncesij na podlagi javnih razpisov. Takšne spremembe bi namreč ogrozile dolgoročno stabilnost financiranja invalidskih in humanitarnih organizacij v Sloveniji, ob tem pa povzročile povečanje negativnih posledic prirejanja klasičnih iger na srečo za javno zdravje. Svet FIHO podpira trenutno ureditev klasičnih iger na srečo v veljavnem Zakonu o igrah na srečo.«

FIHO kot zainteresirana javnost pri sprejemanju zakonodajnega akta, Državni svet RS obvešča o zgoraj navedenih nepravilnostih Vlade RS pri pripravljanju predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo. Vljudno vas naprošamo, da v okviru svojih pooblastil in pristojnosti vse navedene kršitve upoštevate pri nadaljnjem postopanju v tej zadevi, prispevate k razjasnitvi vseh okoliščin v zvezi s sprejemanjem Predloga Zakona, ter s tem pripomorete, da bodo v postopek njegove priprave in sprejemanja vključene tudi invalidske in humanitarne organizacije ter druga zainteresirana javnost.

V pričakovanju aktivnega angažmaja z vaše strani lepo pozdravljeni,

Vilko Kolbl, mag.
v.d. direktorja FIHO

Mirjam Kanalec
predsednica Sveta FIHO

